NN 84/2021 (23.7.2021.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji

HRVATSKI SABOR

1556

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVIMA NJIHOVIH OBITELJI

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 15. srpnja 2021. godine.

Klasa: 011-01/21-01/47
Urbroj: 71-10-01/1-21-2
Zagreb, 16. srpnja 2021.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVIMA NJIHOVIH OBITELJI

Članak 1.

U Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 121/17. i 98/19.) u članku 3. stavku 1. točki b) iza riječi: »u razdoblju od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.« dodaju se riječi: »ili manje ako je sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske nastavio bez prekida u borbenom sektoru Oružanih snaga Republike Hrvatske u kontinuiranom trajanju najmanje 100 dana.«.

U točki d) iza riječi: »umro« dodaje se zarez i riječi: »ranjen ili ozlijeđen«.

U stavku 4. iza riječi: »poslove« dodaju se riječi: »ili potvrdom iz Evidencije hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koju izdaje ministarstvo nadležno za hrvatske branitelje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)«.

Članak 2.

U članku 5. stavku 4. iza riječi: »poslove« dodaju se riječi: »ili potvrdom iz Evidencije hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koju izdaje Ministarstvo«.

Članak 3.

U članku 6. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

»(3) Iznimno od stavka 1. točke d) ovoga članka, status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata mogu ostvariti članovi uže i šire obitelji hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i nakon isteka roka iz stavka 1. točke d) ovoga članka, uz uvjet da su pojedini članovi obitelji tog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata po toj istoj osnovi već ostvarili status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.«.

Članak 4.

Članak 15. mijenja se i glasi:

»(1) Sudionik Domovinskog rata je osoba koja nema priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a koja je prilikom obavljanja vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske ili pravnih osoba u vlasništvu ili pretežnom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba pridonijela obrani suvereniteta i uspostavi neovisnosti Republike Hrvatske kao:

a) pripadnik odreda Narodne zaštite, osim osoba iz članka 3. ovoga Zakona

b) medicinsko osoblje ili pripadnik Glavnog sanitetskog stožera Republike Hrvatske, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona

c) ratni izvjestitelj, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona

d) pripadnik vatrogasnih postrojbi, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona

e) pomorac, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona

f) član posade brodova trgovačke mornarice, osim osoba iz članaka 7., 11. i 13. ovoga Zakona

g) pripadnik Civilne zaštite ili

h) druga osoba koja nema priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a koja je prilikom obavljanja vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske ili pravnih osoba u vlasništvu ili pretežnom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba pridonijela obrani suvereniteta i uspostavi neovisnosti Republike Hrvatske.

(2) Odredbe iz ovoga članka razradit će se pravilnikom koji donosi ministar hrvatskih branitelja (u daljnjem tekstu: ministar).«.

Članak 5.

U članku 16. riječi: »hrvatskog ratnog vojnog invalida« zamjenjuju se riječima: »hrvatski ratni vojni invalidi«.

Članak 6.

U članku 17. stavku 6. riječ: »propisna« zamjenjuje se riječju: »propisana«.

Članak 7.

U članku 24. riječi: »i Nacionalnom strategijom za očuvanje i zaštitu zdravlja braniteljske i stradalničke populacije (u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) koju donosi Vlada Republike Hrvatske« zamjenjuju se riječima: »i drugim aktima strateškog planiranja«.

Članak 8.

Članak 25. mijenja se i glasi:

»(1) Hrvatski zavod za javno zdravstvo u suradnji s Ministarstvom kontinuirano prati zdravlje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ostvaruju pravo na preventivni sistematski pregled, ako navedeno pravo ne ostvaruju po drugoj osnovi, a prema dinamici i u opsegu utvrđenim Programom preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji zaključkom prihvaća Vlada Republike Hrvatske.

(3) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihove uže i šire obitelji, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata oboljeli od PTSP-a i drugih bolesti i poremećaja vezanih uz rat i ratnu traumu imaju pravo na zdravstvene usluge čiji opseg se utvrđuje Programom psihosocijalne i zdravstvene pomoći za braniteljsku i stradalničku populaciju koji zaključkom prihvaća Vlada Republike Hrvatske.

(4) Ministarstvo financira dodatne programe u okviru zdravstvenih ustanova definiranih Programom iz stavka 3. ovoga članka radi zaštite mentalnog zdravlja, liječenja i rehabilitacije mentalnih bolesti i poremećaja, koje obuhvaćaju dodatne aktivnosti u promociji i unapređenju mentalnog zdravlja te provedbu istraživanja radi primjene najučinkovitijih metoda liječenja i pristupa oboljelima od PTSP-a i drugih bolesti i poremećaja vezanih uz rat i ratnu traumu.

(5) Ministarstvo financira dodatne programe palijativne skrbi i dugotrajnog liječenja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u okviru zdravstvenih i drugih ustanova koje pružaju palijativnu skrb i dugotrajno liječenje, a sukladno strateškom planu palijativne skrbi Vlade Republike Hrvatske i sporazumima sklopljenim između Ministarstva i tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo te drugim ustanovama koje pružaju palijativnu skrb i dugotrajno liječenje.

(6) Ministarstvo financira i druge programe u okviru zdravstvenih i drugih ustanova u svrhu ublažavanja oštećenja nastalih kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(7) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata kojima su rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, uz zdravstvenu zaštitu koja im se osigurava u okviru prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja iz članka 22. ovoga Zakona koja uključuje i pravo na liječenje u inozemstvu, imaju i sljedeća prava koja nisu obuhvaćena standardom prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja:

a) pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju

b) pravo na ortopedska i druga pomagala

c) naknadu razlike u cijeni liječenja i lijekova s dopunske liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i

d) pravo na korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu s pratnjom druge osobe, ako mu je potrebno takvo liječenje koje se ne može obaviti u Republici Hrvatskoj.

(8) Činjenica o uzroku oštećenja organizma hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi ostvarivanja prava iz stavka 7. ovoga članka utvrđuje se na temelju nalaza i mišljenja liječničkog vijeća iz članka 182. ovoga Zakona.

(9) Činjenica o uzroku oštećenja organizma hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, kojem je priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, radi ostvarivanja prava iz stavka 7. ovoga članka utvrđuje se na temelju rješenja o priznatom statusu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

(10) Iznimno od stavaka 7., 8. i 9. ovoga članka, hrvatski branitelji iz Domovinskog rata kod kojih postoje teška medicinska stanja određena pravilnikom iz stavka 11. ovoga članka, mogu ostvariti prava iz stavka 7. ovoga članka bez utvrđivanja jesu li rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(11) Odredbe o načinu ostvarivanja prava iz stavka 7. ovoga članka razradit će se pravilnikom koji donosi ministar, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.«.

Članak 9.

Iza članka 25. dodaju se članci 25.a do 25.d koji glase:

»Članak 25.a

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata može ostvariti pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju sukladno ovom Zakonu ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a) postoji funkcionalno oštećenje organizma nastalo u svezi sa sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske

b) nemogućnost provođenja ambulantne rehabilitacije u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj ustanovi

c) postoji medicinska opravdanost za provođenje bolničke medicinske rehabilitacije i

d) ne postoje kontraindikacije za provođenje bolničke medicinske rehabilitacije i drugi medicinski razlozi za uskratu bolničke medicinske rehabilitacije.

(2) Pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju prema ovom Zakonu po istoj bolesti, ozljedi ili ranjavanju može se ostvariti svakih 12 mjeseci.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata I. i II. skupine oštećenja organizma mogu ostvariti pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju zbog iste bolesti, iste ozljede ili istog ranjavanja prema odredbama ovoga Zakona dvaput godišnje ako postoji medicinska opravdanost za provođenje bolničke medicinske rehabilitacije.

(4) Prednost pri ostvarivanju prava na bolničku medicinsku rehabilitaciju pod jednakim uvjetima imaju hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine oštećenja organizma.

Članak 25.b

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata može ostvariti pravo na ortopedska i druga pomagala koja nisu utvrđena kao standard prava na zdravstvenu zaštitu prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju za oštećenje organizma nastalo kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(2) Prednost pri ostvarivanju prava iz stavka 1. ovoga članka imaju hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata 100% I. skupine.

Članak 25.c

Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata može ostvariti pravo na lijekove i liječenje s pravom na naknadu za sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite te sudjelovanje u cijeni lijeka utvrđenog dopunskom listom lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju na način da iznos koji je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata platio na ime naknade za sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite odnosno za sudjelovanje u cijeni lijeka nadoknađuje Ministarstvo, ako:

a) se lijekovi izdaju odnosno liječenje poduzima za rane, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti kao posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i

b) hrvatski branitelj iz Domovinskog rata nema dopunsko zdravstveno osiguranje kojim se osigurao za pokriće tih sudjelovanja.

Članak 25.d

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata kojemu je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje odobrio liječenje u inozemstvu ima pravo na naknadu dijela troškova za osobu koja prati hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi liječenja u inozemstvu (u daljnjem tekstu: pratitelj), kada pratnju druge osobe nije odobrio Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka može se ostvariti samo ako se liječenje poduzima za rane, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti kao posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(3) Ministarstvo u slučaju iz stavka 2. ovoga članka refundira ili sufinancira troškove putovanja za pratitelja najviše do iznosa koji bi za hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata na ime istih troškova odobrio Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.«.

Članak 10.

U članku 26. stavku 1. riječi: »(»Narodne novine«, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15. i 120/16.) zamjenjuju se riječima: »(»Narodne novine«, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15., 120/16., 18/18., 62/18., 115/18. i 102/19.)«.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Polazni faktor za određivanje prijevremene starosne mirovine za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta sudjelovali u borbenom sektoru određuje se tako da se polazni faktor za starosnu mirovinu iz članka 85. stavka 1. točke 4. Zakona o mirovinskom osiguranju smanjuje za 0,2% za svaki mjesec ranijeg odlaska u mirovinu prije navršene dobi osiguranika propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu.«.

Članak 11.

U članku 27. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Pod pojmom mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za povećanje osobnog boda mirovine prema odgovarajućim odredbama ovoga Zakona podrazumijeva se mirovina priznata i određena prema članku 79. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju odnosno odgovarajuće odredbe prijašnjeg općeg propisa o mirovinskom osiguranju.«.

Članak 12.

U članku 28. stavku 1. iza riječi: »Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata« dodaje se zarez i riječi: »pripadnik borbenog sektora,«.

Članak 13.

Članak 29. mijenja se i glasi:

»(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata korisnicima starosne mirovine, korisnicima starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i korisnicima prijevremene starosne mirovine koji su ostvarili starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremenu starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju i nastavili raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu i korisnicima starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremene starosne mirovine koji su ostvarili starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremenu starosnu mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju koji se tijekom korištenja prava zaposle do polovice punog radnog vremena isplata mirovine se ne obustavlja niti se smanjuje.

(2) Osobama iz stavka 1. ovoga članka mirovinski faktor za starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika i prijevremenu starosnu mirovinu koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena iznosi 1,0.

(3) Osobama iz stavka 1. ovoga članka nakon prestanka zaposlenja može se odrediti novi iznos starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremene starosne mirovine ako su navršile najmanje jednu godinu staža osiguranja po osnovi zaposlenja i ako su ispunjeni uvjeti za tu novu mirovinu propisani ovim Zakonom ili Zakonom o mirovinskom osiguranju.«.

Članak 14.

U članku 34. stavku 3. riječi: »svih zaposlenih« zamjenjuju se riječima: »svih zaposlenih u pravnim osobama«.

Članak 15.

Članak 36. mijenja se i glasi:

»(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju to se pravo po službenoj dužnosti prevodi na starosnu mirovinu u jednakom iznosu, i to s prvim danom mjeseca nakon mjeseca u kojem je korisnik navršio starosnu dob iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, hrvatski branitelj iz Domovinskog rata i hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata korisnik prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju koji je na dan navršene starosne dobi iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona bio zaposlen ili je obavljao djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, prevodi se na starosnu mirovinu nakon prestanka osiguranja po navršenoj starosnoj dobi, od prvog dana nakon mjeseca u kojem je prestalo osiguranje nakon navršene starosne dobi iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona, ako nije ostvario neku drugu mirovinu.

(3) Iznos prevedene mirovine iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne može biti niži od najniže mirovine iz članka 49. stavaka 5. i 6. ovoga Zakona ako su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava na najnižu mirovinu prema ovome Zakonu.

(4) Mirovinski faktor za najnižu starosnu mirovinu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka je 1,0.

(5) Pod pojmom mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podrazumijeva se mirovina priznata i određena prema članku 79. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju odnosno odgovarajućoj odredbi prijašnjeg općeg propisa o mirovinskom osiguranju.

(6) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata iz stavaka 1. i 2. ovoga članka koji je preveden u starosnu mirovinu prema ovome članku, a potom se zaposli, s danom zaposlenja uspostavlja se isplata invalidske mirovine zbog djelomičnoga gubitka radne sposobnosti uz primjenu odgovarajućeg mirovinskog faktora za zaposlenog korisnika, a nakon prestanka osiguranja uspostavlja se isplata prevedene mirovine.«.

Članak 16.

U članku 39. stavku 1. broj: »53.« zamjenjuje se brojem »55.«.

Članak 17.

U članku 47. stavku 1. iza riječi: »najniže mirovine« dodaju se riječi: »ostvarenih prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ili prema ovome Zakonu odnosno prijašnjem općem propisu o mirovinskom osiguranju ili prijašnjim propisima kojima su se uređivala prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji,«.

Članak 18.

U članku 49. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata koji je navršio životnu dob iz članka 26. ovoga Zakona, a ne ispunjava uvjete za starosnu mirovinu prema ovome Zakonu ni prema Zakonu o mirovinskom osiguranju te nije stekao uvjete za neku drugu mirovinu u sustavu obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti ili je korisnik obiteljske mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju odnosno općem propisu o mirovinskom osiguranju koji je prethodio tom propisu, pripada pravo na mirovinu u visini najniže mirovine određene prema stavcima 5. i 6. ovoga članka, uz uvjet iz stavka 4. ovoga članka i primjenu članka 98. Zakona o mirovinskom osiguranju.«.

Članak 19.

U članku 52. stavku 1. iza riječi: »Korisnici najniže starosne mirovine« dodaje se zarez i riječi: »starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremene starosne mirovine«.

Članak 20.

Iza članka 52. dodaju se članci 52.a, 52.b i 52.c koji glase:

»Članak 52.a

(1) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ili dragovoljci iz Domovinskog rata kojima je taj status ili dodatni dani sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru priznati nakon što su već ostvarili mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ili ovome Zakonu odnosno prijašnjem općem propisu o mirovinskom osiguranju ili prijašnjem propisu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, imaju pravo da im se ta mirovina ponovno odredi prema ovome Zakonu, odnosno uz primjenu ovoga Zakona, ako im je to povoljnije i ako ispunjavaju uvjete određene ovim Zakonom.

(2) Pravo na mirovinu pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka hrvatskim braniteljima iz stavka 1. ovoga članka pripada od prvog dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja urednog zahtjeva.

Članak 52.b

(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata korisnicima mirovine ostvarene i određene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju koji do 1. ožujka 2018. nisu podnijeli zahtjev za određivanje mirovine prema člancima 14., 21. i 30. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (»Narodne novine«, br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10., 55/11., 140/12., 19/13., 33/13., 148/13. i 92/14.), jer im je mirovina određena isključivo prema članku 79. stavcima 1. i 2. Zakona o mirovinskom osiguranju ili prijašnjim općim propisima bila